

ע"פ 4001/22 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 4001/22

לפני:

כבוד הנשיאה א' חיות
כבוד השופט י' אלרון
כבוד השופטת י' וילנר

המערער:

פלוני

נ ג ד

המשיבים:

מדינת ישראל

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי תל אביב-
יפו (כב' סגן הנשיא, השופט ב' שגיא) מיום
10.05.2022 בתיק פ 58771-08-21

תאריך הישיבה:

י"ג בחשון התשפ"ג (07.11.2022)

בשם המערער:

עו"ד מוטי אזולאי

בשם המשיבה:

עו"ד עילית מידן
הגב' ברכה וייס

בשם שירות המבחן:

פסק-דין

השופטת י' וילנר:

1. ערעור על גזר-דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו (סגן הנשיא ב' שגיא) בת"פ 58771-08-21 מיום 10.5.2022, שבו נגזרו על המערער 5.5 שנות מאסר בפועל, עונשים נלווים, וכן פיצויים לנפגעים בסך כולל של 28,000 ש"ח.
2. נגד המערער הוגש כתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון שנערך עמו, ממנו עולה כי ביום 17.8.2021 שהה המערער בבני-ברק, בניגוד לצו הרחקה. המערער הבחין במתלוננת אשר זכתה בסכום של 5,005 ש"ח בהגרלה של מפעל הפיס. בשלב כלשהו חטף המערער מהמתלוננת את ארנקה וגרם בכך לנפילתה ולחבלתה. בהמשך לכך, המערער נמלט עם הארנק לכיוון בנין מגורים, נכנס לאחת הדירות בבנין, ונעל אותה מבפנים, על יושביה (להלן: המתלוננים). כשהגיעו כוחות המשטרה לבנין עלה המערער לגג, איים לשים קץ לחייו, והשליך מסמכים ששדד מן המתלוננת, כדי להעלים ראיות. לאחר מעצרו, המערער ניסה להעלים גם את הכסף ששדד מן המתלוננת.
3. המערער הורשע על-פי הודאתו בעבירות של שוד בנסיבות מחמירות לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); כליאת שווא לפי סעיף 377 לחוק; שיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק; והפרת הוראה חוקית לפי סעיף 287(א).
4. בגזר הדין, עמד בית המשפט המחוזי על החומרה הטמונה בעבירת השוד, בפרט כשזו מבוצעת כלפי אנשים חלשים. בתוך כך, בית המשפט המחוזי התייחס לנזקים הפיזיים והנפשיים המשמעותיים שנגרמו למתלוננת, לנזקים הפוטנציאליים שעלולים היו להיגרם לה, ולסכום הכסף המשמעותי שנשדד ממנה, נוסף על מסמכים וחפצים אישיים שהיו בתיקה. בהמשך לכך, בית המשפט המחוזי עמד על הנזקים הנפשיים הקשים שנגרמו למתלוננים עקב כליאתם בדירה על-ידי המערער. כמו כן, בית המשפט המחוזי הביא בחשבון בעת גזירת הדין את עברו הפלילי של המערער, אשר כולל שלוש הרשעות קודמות, אחת מהן בעבירה של שוד מזוין ואיומים.
- אשר למצבו הנפשי של המערער, בית המשפט המחוזי דחה את הטענה בדבר קרבתו לסייג לאחריות פלילית לפי סעיף 34 לחוק. בהקשר זה נקבע, כי המסמכים הרפואיים שהוגשו בעניינו של המערער אינם תומכים בטענתו כי בעת ביצוע העבירות היה קרוב לחוסר יכולת להבין את אשר הוא עושה, או את הפסול שבמעשהו, או להימנע מעשיית המעשה; וגם לא בטענתו כי הוא היה נתון במצב פסיכוטי בעת ביצוע העבירות.
- לצד האמור, בית המשפט המחוזי התחשב בנסיבות חייו הקשות של המערער ובמצבו הנפשי, אשר השפיעו על בחירותיו ועל התנהלותו לאורך השנים. כמו כן, בית המשפט התחשב בהודאתו של המערער ובלקיחת אחריות על-ידו, וגזר עליו את העונשים כמתואר לעיל.
5. על פסק-דינו של בית המשפט המחוזי הוגש הערעור שלפנינו, שבמסגרתו עותר המערער להקלה בעונשו.
6. שמענו את טענות הצדדים בדיון שהתקיים לפנינו; עיינו בתסקיר העדכני של שירות המבחן, אשר מתייחס, בין היתר, למידע שהתקבל מגורמי הטיפול בשירות בתי הסוהר בעניינו של המערער, ומסקנתנו היא כי בשים לב למצבו המורכב של המערער, יש מקום להקל במידת מה בעונשו.

7. נדגיש את המובן מאליו, כי אין להקל ראש בחומרת מעשיו של המערער ובנזקים הקשים שנגרמו לנפגעים כתוצאה ממעשים אלה. לצד זאת, מצווים אנו לבחון כל מקרה לגופו, ובתוך כך להתחשב, בין היתר, בנסיבותיו האישיות של מבצע העבירה - עובר לביצוע העבירה, במועד ביצועה, ואף לאחריה. כפי שצוין לא אחת "מלאכת גזירת הדין היא תמיד אינדיבידואלית ומשתנה לא רק לפי נסיבותיו המיוחדות של המקרה אלא גם לפי נסיבותיו האישיות של הנאשם" (ע"פ 5769/14 אלרואי נ' מדינת ישראל, פס' 17 לחוות-דעתו של השופט י' דנציגר (20.9.2015)).

8. כאמור, אנו סבורים כי נסיבותיו המורכבות והמיוחדות של המערער, ובהן - מצבו הנפשי והאישיותי, כפי שעולה מתסקירי שירות המבחן ומחוות הדעת הפסיכיאטרית בעניינו; התמודדותו עם מחלת הנפש שהביאה לאשפוזו מעת לעת, ואף לאשפוז כפוי ממושך של כ-10 חודשים; קשייו לאורך שנים לשמור על יציבות במישורים שונים; ויתר נסיבות חיו כמתואר בהרחבה בתסקירים - כל אלה מאירים באור מיוחד את נסיבות ביצוע העבירות ומצדיקים, כאמור, הקלה מסוימת בעונשו.

9. אשר על כן, אנו מורים על הפחתה של שישה חודשים מעונש המאסר בפועל שנגזר על המערער, כך שזה יעמוד על חמש שנים. יתר חלקי גזר הדין יעמדו בעינם. אשר לערעור על גובה הפיצויים למתלוננים - דין הערעור בענין זה להידחות על הסף בשל אי-צירוף המתלוננים כצד לערעור (ראו: רע"פ 9727/05 גליקסמן נ' מדינת ישראל, פ"ד סב(2) 815, 802 וההפניות שם (2007)).

אנו תקווה כי הנכונות שהביע המערער להשתלב בטיפול בין כותלי הכלא וכן השתלבותו החיובית בתעסוקה, כפי שעולה מתסקיר שירות המבחן, יישאו פירות, יעלו את המערער על דרך המלך, ויסייעו לו לפתוח דף חדש בחייו.

ניתן היום, כ"א בחשוון התשפ"ג (15.11.2022).

שופט

שופט

הנשיא